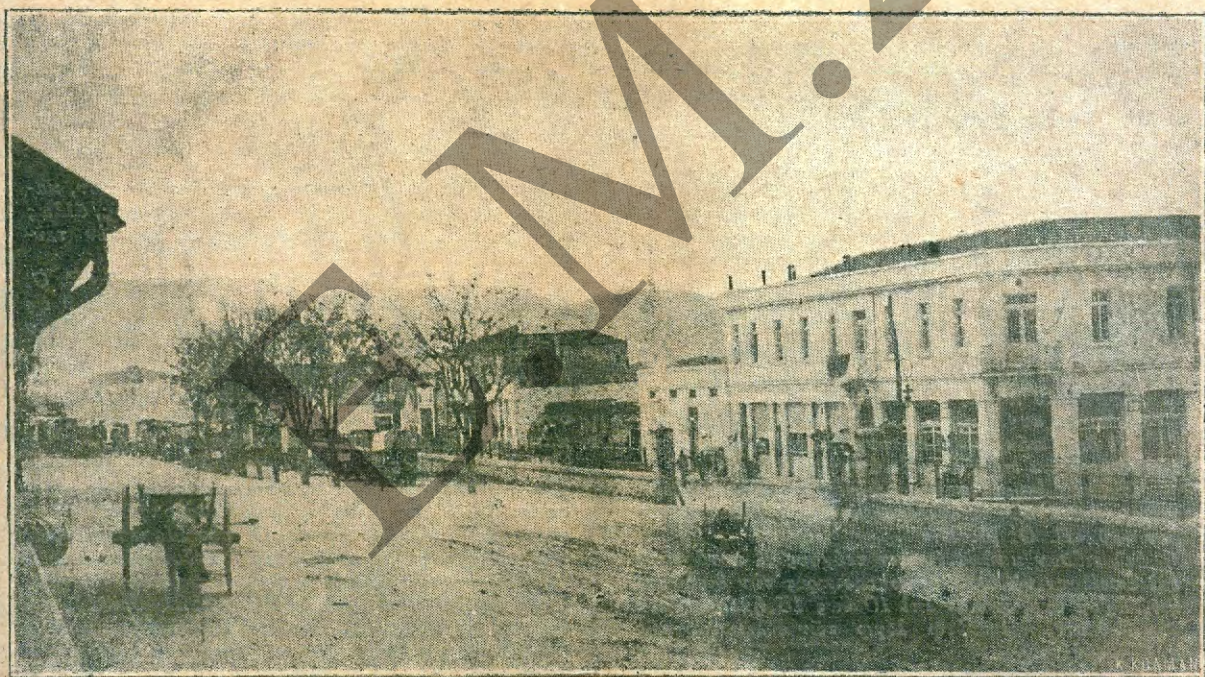

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΛΗΤΟΣ ΜΕΤΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 5ον

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Τὸ Ξενοδοχεῖον ὕψους καὶ φραγμῶν τοῦ Χρήστου καὶ ἀδελφῶν Χατ ἢ ἐν Σφοδρῆς

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ ΟΔΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ : 5

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 7

γενίτσαρος, με καίτι μαλλιά σὲ εὖτοι σκάλες λα-
τρωμένα καὶ χωρισμένα με τὴν πιδ ἀμεμπτη χω-
ρίστρα, ποὺ τὰ στόλιζαν σὰν στέμματα Ἰνδοῦ Μαχα-
ραγιά τρεῖς σεβαστῶν διαστάσεων σιδερένιες χτέ-
νες, τυλίγει κυριολεκτικῶς τὸ γαμπρὸ με πετσέτες
κι' ἀνασκυμπώνει τὰ μανίτια του σὰν νὰ προσκει-
ται νὰ σφάξῃ κανένα βουβάλι κ' ἐτοιμίζεται γιὰ
τὴν... ἐγχείρησι.

Ὁ γαμπρός, ἓνα παιδάκι ἀμούστακο 14 χρόνων,
ποὺ μόλις χθὲς πῆρε τὸ ἀπολυτήριό του ἀπὸ τὸ
δημοτικὸ σχολεῖο, με κάποιον συνδυασμὸ ὕφους ἀν-
δρικοῦ καμάρωτοῦ καὶ παιδικοῦ δειλοῦ κάθεται σὰν
σὲ ἀναμμένα κίρβουνα καὶ περιμένει πότε νὰ τε-
λειώσουν ὅλες αὐτὲς ἡ διατυπώσεις, γιὰ νὰ βγῇ ἔξω
νὰ παίξῃ με τ' ἄλλα συνομήλικά του παιδιά.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο τεῦχος)

Μεθ' ἑκὶ τοῦ ἡρώδεος Ζελοῦ (πρὸ τῆς Φ. ὤρειν)

Ο ΠΡΟΣΚΟΠΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Ἦταν μὰ ἀπὸ τίς ἡμέρες τοῦ πρώτου δε-
καήμερου τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1919 ὅταν μᾶς
ἐπροσκαλεσε στὴν αἴθουσα τῆς ἐδῶ ὑποδιοική-
σεως ὁ γεμάτος ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἐλπίδες
προκοπῆς γιὰ τὸν προσκοπισμὸ καὶ ἐδῶ στὴ Δ.
Μακεδονία ὁ τότε Ἐπιθεωρητὴς τῶν μαθηματι-
κῶν καὶ σήμερα καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
μας κ. Νάτσινας. Τότε ἐκεῖ μᾶς μίλησε με μὲ
τέτοια πειστικότητα καὶ με μὲ τὴν τόση δύναμη, πῶς
δύναται καὶ πρέπει νὰ ἰδρυθῇ καὶ στὴν Καστο-
ρία Τ. Π. Σ. καὶ πῶς θὰ προκόψῃ ὁ προσκοπι-
σμὸς καὶ ἐδῶ καὶ θὰ μᾶς δώσῃ μεγάλα ἐθνικοαν-
θρωπιστικὰ ἀποτελέσματα, ποὺ μᾶς ἔπεισαν
ὅλους ὅσοι παρευρεθήκαμε ἐκεῖ, τὸν κ. Ὑποδιοι-
κητὴ τοὺς κ.κ. Γυμνασιάρχῃ καὶ καθηγητῆς, τὸν
ιατρὸ κ. Δ. Σαχίνη, τοὺς καλοὺς πολίτες Καστο-
ρίας κ. κ. Καραμπίνα καὶ Διμπεριώτη, τὸ φίλο
καὶ πρωτεργάτη σὲ κάθε πρόοδο δημοδιδάσκαλο
κ. Χρ. Καραγκούνη καὶ ἐμὲ ὡς Ἐπιθεωρητὴ
τῶν σχολείων. Καὶ ἀμέσως σὰν μαγεμμένοι ἀπὸ
τὴν ὁμιλία του ἀρχίσαμε τίς πρώτες ἐργασίες γιὰ
τὴν ἰδρυση τοῦ Τ. Π. Σ. Ἀρχίσαμε με πολλὰς
καλὰς ἐλπίδες, μὰ θὰ εἴμαστε μέσα στὴν ἀλή-
θεια ἂν ποῦμε πῶς καὶ ποτὲ δὲν ἐφантаζόμα-
στε πῶς θὰ εἴχαμε καὶ τέτοια πρόοδο σὲ λίγο

καιρὸ. Τὸ Μάϊ τοῦ αὐτοῦ 1919 ἔτους ἐπρωτο-
φτιάστηκαν ἡ δύο ομάδες Καστορίας, καὶ ἡ δου-
λειὰ πῆγαινε καλὰ, κυρίως με τὴ δευτέρα ομάδα
με Ἀρχηγὸ τὸν κ. Χρ. Καραγκούνη. Ὁ Ἀρ-
χηγὸς κατώρθωσε μέσα σὲ λίγες μέρες νὰ χύσῃ
μέσα στὴ ψυχὴ τῶν μικρῶν προσκόπων ὅλην τὴν
ζωή, τὴν ἀγάπην καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ ποὺ ὁ
ἴδιος ἔχει. Τὸ σπουδαιότερο δὲ ἀπὸ ὅλα εἶναι ὅτι
αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρο μεταδόθηκε καὶ
πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ σ' ὅλην τὴν πόλιν τῆς Καστο-
ρίας καὶ σιγὰ σιγὰ καὶ στὰ περὶχωρα στὴν Χρού-
πιστα, στὴν Κορησό, στὸ Μαύροβο, στὴν Κλει-
σοῦρα, στὸ Ζέλοβο καὶ σὲ κάθε χωριό. Τὸ πρῶτο
βῆμα μᾶς εἶναι γιγαντιαῖο· τὸ Σεπτέμβριο γυ-
ρεύουν καὶ κάνουν ομάδες καὶ στὴ Χρούπιστα,
στὸ Ζέλοβο, στὴν Κλεισοῦρα καὶ σ' ἄλλα χωριά
καὶ ἀρχίζουν καὶ γίνονται.

Ἡ ὁρεξὴ γιὰ τὸν προσκοπισμὸ ἐκινήθηκε καὶ
ἤρθε δυνατώτερη ἀπὸ ὅσο τὴν ἐφαντάζετο καὶ ὁ
πιδ αἰσιδόμος ἀπὸ μᾶς. Ἀπὸ παντοῦ ἔχουμε
αἰτήσεις ἰδρύσεως ομάδων. Τὰ παιδιὰ ἀναγκάζουν
τοὺς γονεῖς νὰ παρακαλέσουν τοὺς δασκάλους νὰ
τοὺς κάμουν προσκόπους καὶ οἱ γονεῖς τοὺς δασκά-
λους καὶ οἱ δὲ δασκαλοὶ ἐμᾶς. Ἰδρύονται ομάδες σὲ
πολλὰ χωριά. Τὰ παιδιὰ φοροῦν τὴν προσκοπικὴ

φορεσιά με χαρά και περηφάνεια. Οί γονεῖς περηφανεύονται και χαίρουν για τὰ παιδιά τους πῶς γιναν πρόσκοποι. Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς κ. Ἰωάνν. Ἡλιάκης παρέχει ἀμέριστη, πατρικὴ καὶ γενναία τὴν ὑποστήριξη του. Δὲ συλλογιέται κόπους, δὲ λογαριάζει καὶ δὲ λυπᾶται χρήματα. Τρέχει παντοῦ καὶ λέει καὶ κάνει τόσα καὶ τέτια, πὺν μόνο αὐτὸς ὡς ἐμπνευσμένος ἤμποροῦσε νὰ τὰ πῇ καὶ νὰ τὰ κάνῃ. Ἐβαλε τὸ ἄρμα τοῦ προσκοπισμοῦ μέσα στὴ λεωφόρο τῆς προόδου, γερό, ἀσφαλισμένο καὶ μὲ θαυμαστὴ κεκτημένη ταχύτητα γιὰ νὰ φθάσῃ σὲ ζηλευτὸ τέρας. Προο-

γονεῖς τους καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μιλοῦν στὴν Ἑλληνικὴ. Καυχῶνται γιατί εἶναι ἑλληνόπουλα. Οἱ Τούρκοι ζηλεύουν, ἀλλὰ καὶ ὁμολογοῦν σὰν βλέπουν τὴς ὁμάδες μας καὶ τὴν κίνηση καὶ προσκοπικὴ ζωὴ, πῶς αὐτοὶ ἐνῶ εἶτανε κύριοι 500 χρόνια τίποτε δὲν ἔκαμαν καὶ γι' αὐτὸ ἔχασαν τὴν κυριότητα καὶ πῶς ἐμεῖς ἀξίζουμε γιὰ τὴν ἐλευτερίαν καὶ θὰ τὴν κρατήσουμε καὶ θὰ προοδεύσουμε γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων. Ὅσοι ἀπὸ τοὺς βουλγαροφώνους μένουν ἀκόμα στὰ κρυφὰ προσκολλημένοι στὴ βουλγαρικὴ γνώμη βλέπουν τὴν προόδὸ μας καὶ μαυρο-

Πρόσκοποι τῆς Ὀρεστιάδος (Ἰαχοτριεῖς)

δεύουμε. Αἰσπεῖ ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ καὶ εἶναι μεγάλο. Ἐγὼ ὡς Ἐφορὸς δὲν εἶμαι οὔτε τόσο εἰδικὸς οὔτε ἔχω καὶ τόσον καιρὸ πὺν μοῦ χρειάζεται γιὰ νὰ κάμω καλὰ τὴ δουλειά μου. Εὐτυχῶς ὅμως καὶ τὸ Νοέμβριο μᾶς ἦρθε ὡς γυμναστής τοῦ ἐδῶ Γυμνασίου ὁ κ. Τηλ. Καββαδίας. Ἦρθε αὐτὸς πὺν ἔλειπε. Νέος αὐτὸς γομναστής, γεμᾶτος ἀπὸ ἐνθουσιασμό καὶ ἐνδιαφέρο καὶ φορτωμένος μὲ γνώσεις προσκοπικὲς δέχεται νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐποπτεία τῶν ὁμαδῶν καὶ νὰ ἐμεῖς μέσα σὲ μὲζ ζηλευτὴ πρόδο. Ὁ Τ. Π. Σ. Κ. πὺν ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ πρωτομάργου τοῦ Ρήγα τῆς Μακεδονίας τοῦ ἀειμνήστου Παύλου Μελά ἀριθμῶ 18 προσκοπικὲς ὁμάδες μὲ 683 πρόσκοπους. Γίνονται προσκοπικὲς ἐκδρομὲς μὲ ἀπάνταστα ἐθνικοανθρωπιστικὰ ἀποτελέσματα. Τὰ παιδιά τῶν σλαυφῶνων χωριῶν μόλις γνύνονται τὴν προσκοπικὴ φορεσιά, μεταμορφώνονται. Γίνονται τέλεια Ἑλληνόπουλα ἢ καλύτερα ξαναγίνονται Ἑλληνόπουλα.

Ἐνῶ πρῶτα μιλοῦσαν τὸ σλαυφῶνο ἰδίωμα, τώρα μιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴ καὶ βιάζουν καὶ τοὺς

κιτρινίζουν ἀπὸ τὸ κακό τους. Ἀπελπιστηκαν. Τίποτε, λέγουν, ὅλα ἔγειναν Ἑλληνικά μέσα σὲ λίγο καιρό, καὶ ἀρχίζουν κι' αὐτοὶ νὰ πιστεύουν πῶς ἔγειναν Ἑλληνικά, γιατί εἶτανε Ἑλληνικά καὶ ὅτι οἱ κομιτατζίδες τοὺς ἔλεγαν ψέμματα πῶς εἶτανε τάχατε βουλγαρικῆς καταγωγῆς.

Ὁ προσκοπισμὸς μᾶς ἔδωκε καὶ μᾶς δίνει πολλὰ τὰ καλὰ ἀπὸ κεῖνα πὺν μᾶς χρειάζονται γιὰ τὴ Μακεδονία μας. Θὰ ποῦμε καὶ παρακάτου ἀπὸ τὰ πραγματικά, ἂν ποῦμε πῶς στοὺς ἐθνικοανθρωπιστικοὺς σκοποὺς μας θὰ μᾶς βοηθήσῃ κατὰ τὰ 2)5 ὁ προσκοπισμός.

Μέσα στὴς ψυχὲς τῶν προσκόπων εἶναι ἐνθροισμένες ὡς κυρίες καὶ δέσποινες, ὄχι νεκρές, σὰν τὴς ἰδέες πὺν καλλιιεργεῖ τὸ σχολεῖο μὲ τὰ βιβλία, ἀλλὰ ὁλοζώντανες καὶ ὁλοπρέθυμες ὅλες ἢ ἀρετὲς, θρησκευτικὲς, πατριωτικὲς, ἀνθρωπιστικὲς, οἰκογενειακὲς καὶ ἀτομικὲς. Ἡ Ἀγάπη, ἡ Ἀλήθεια, ἡ Χαρά, ὁ Πατριωτισμὸς ἢ αὐταπάρνησι, ἢ αὐτοπεποίθησι, ἢ φιλαλληθία, ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ μεγαλυτέρους, ἢ φιλονομία, ἢ καρτερία, ὁ σεβασμὸς πρὸς κάθε

κοινοτικό και δημόσιο, ή αγάπη πρὸς τὰ ξῶα και τὰ φυτὰ εἶναι παντοτε σύντροφοί των ἀχώριστοι.

Πιστεύω πῶς οἱ ἅγιες και ἡρωϊκὲς ψυχὲς ἐκείνων ποὺ θυσιάσαν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴν ἑλευθερίαν τῆς Μακεδονίας τώρα ποὺ βλέπουν αὐτὰ πῶς θὰ αἰσθάνονται παραδείσια χαρὰ γιὰ ὅσα βλέπουν και Αὐτὸς ποὺ τὸ ὄνομα του φέρνει ὁ Τ. Π. Σ. Κ. ὁ Παῦλος Μελάς θὰ αἰσθάνεται ἀφάνταστη ἀγγελικὴ χαρὰ και θὰ εὐλογῇ και τὴ θυσία του και τὸ ἔργο μας.

Β. ΒΟΓΙΑΣ

Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν Σχολείων
και Ἐφορος Τ. Π. Σ. Κ.

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ

«Εἶχες ἀστέρια δόξαμπρα
στὸν οὐρανὸ και ἄλλα,
»μὰ κείνα ποὺ δὲν ἔλαμπαν
»εἴτανε πρὸ μεγάλα».

ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Κάθε ἄνθρωπος σ' ὅποια δὴποτε τάξει κι' ἂν ἀνήκει, σὰν πολίτης ἔχει κι' αὐτὸς κάποια συναίσθησι τῶν καθηκόντων του πρὸς τὴν Πατρίδα με τὴ διαφορὰ πῶς ἄλλοι τὴν ἔχουν σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἀνεπτυγμένη κι' ἄλλοι σὲ μικρότερο.

Ἄλλοι πάλι ἔχουν διαφορετικὴ ἀντίληψιν ὡς πρὸς τὸν τρόπο τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τους, χωρὶς βέβαια νὰ ὑστεροῦν οὔτε στὸν πατριωτισμὸ τους οὔτε σὲ κάθε ἄλλη ἐθνικοανθρωπιστικὴ ιδέα.

Γιαυτὸ και βλέπουμε, ὅταν τοὺς καλεῖ ἡ Πατρίδα και ἡ Κοινωνία νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθήκον τους, ἄλλοι ν' ἀρπάζουν τὸ τουφέκι, ν' ἀναδείχνονται λιοντάρια και νὰ πεθαίνουν με τὴ μεγαλύτερη ἡθικὴ ικανοποίησι γιαυτὸ τὸ ὠραῖο ἰδανικὸ ποὺ λέγεται Πατρίδα κι' ἄλλοι πάλι νὰ προσφέρουν τὴ συνδρομὴ τους τὴν ἡθικὴ και τὴν ὑλικὴ γιὰ τὴν ἴδια ιδέα χωρὶς και νὰ ἀρπάζουν τὸ τουφέκι στὸ χέρι και χωρὶς νὰ πεθαίνουν, και χωρὶς, γιαυτὸ, φυσικά, νὰ εἶνε κατώτεροι ἀπὸ τοὺς πρώτους.

Και οἱ δεῦτεροι καμμιά φορὰ εἶνε καλλίτεροι ἀπὸ τοὺς πρώτους, ὅπως και οἱ πρώτοι καμμιά φορὰ καλλίτεροι ἀπὸ τοὺς δεῦτερους.

Κ' ἔτσι χωρὶς νὰ ὑστεροῦν σὲ τίποτα, οὔτε τοῦτοι, οὔτε ἐκεῖνοι, ἀλληλοβοηθοῦνται και ἀλληλοσυμπληρώνονται.

Και ἡ δυὸ αὐτὲς τάξεις τῶν ἀνθρώ-

πων ἀναδείχνονται ὑπεράνθρωποι.

Και ἡ Πατρίδα και ἡ Κοινωνία τοὺς ἀνταμείβουν, ὅπως αὐτὲς θεωρῶσιν καλὸ και οἱ ἄλλοι θνητοὶ τοὺς ἐκτιμοῦν και τοὺς σέβονται.

Πολλὲς φορὲς ὅμως τυχαίνει πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς νὰ φαίνωνται, εἴτε ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ ἔδρασαν, εἴτε ἀπὸ διάφορες συμπτώσεις, εἴτε ἀπὸ ρεκλαμάρισμα μεγαλύτερο ἀπὸ τὴ δρᾶσι τους, κι' αὐτοὺς φυσικά ἀνταμείβει και πληρώνει και ἡ Πατρίδα και ἡ Κοινωνία.

Πολλοὶ ὅμως πάλι, εἴτε ἀπὸ τὴ μεγάλῃ τους μετριοφροσύνη, εἴτε ἀπὸ διάφορες συμπτώσεις, εἴτε γιὰτὶ δὲν βρέθηκε κανένας νὰ ἐκτιμῇσιν ὅσο ἔπρεπε τὴ δρᾶσι τους, εἴτε ἀπὸ τὸ φθόνο τῶν ἄλλων, δὲν ἀκούστηκαν, ἔμειναν ἀφανεῖς, ἄσημοι, καταφροννημένοι γιὰτὶ, ἡ Πατρίδα και ἡ Κοινωνία δὲν τοὺς πρόσεξαν, δὲν τοὺς ἀντάμειψαν, δὲν τοὺς ικανοποίησαν ἡθικῶς.

Και ὅμως αὐτοὶ εἶνε οἱ μεγαλύτεροι, οἱ ἐνδοξότεροι ἡρώες.

Ἡ μετριοφροσύνη τους, γιὰτὶ οἱ σωστοὶ ἡρώες εἶνε μετριοφρονες, ἔκρυπεν τὴν ἡρωϊκὴ τους δρᾶσι και ὁ φθόνος τῶν κακῶν ἐφρόντισε νὰ τὴ σβύσῃ δόξα και νὰ τὴν ἀμαυρώσῃ με τὴ συκοφαντία.

Σήμερα ποὺ ἡ εἰρήνη ξάπλωσε τὸ ἀπαλὸ και θεῖο πέπλο τῆς σ' Ἀνατολὴ και Δύσι κι' ἀνάδειξε μιὰ Ἑλλάδα Μεγάλῃ και Ἰσχυρῇ χάρις στὸν ἀνεκτίμητο και ὑπέροχο ἐθνάρχῃ της, τὸ Βενιζέλο, ἓνα καθήκον ἔχει ἡ Πατρίδα.

Ν' ἀναζητήσῃ τοὺς ἡρώας αὐτούς, νὰ τοὺς βγάλῃ ἀπὸ τὴν ἀφάνεια.

Κ' ἐκείνους ποὺ δὲν τοὺς πρόσεξε τὴ δρᾶσι νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ, ἐκείνους δὲ ποὺ εἴτε ἀπὸ τὴ μεγάλῃ τους εἰλικρίνεια εἴτε ἀπὸ τὴ φθονερὲς εἰσηγήσεις τῶν κακῶν ἀδίκησε νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ.

Οἱ ἄγνωστοι ἡρώες εἶνε οἱ μεγαλύτεροι, οἱ ἐνδοξότεροι, κι' αὐτοὺς πρέπει ἡ Πατρίδα νὰ βρῇ και ν' ἀνταμείψῃ.

Και νομίζουμε ὅτι ἡ Πολιτεία τώρα με τὴ μεταπολεμικὴ ἐποχὴ ὡς πρῶτο τῆς εἰρηνικῆς μέλημα θὰ ἔχῃ τὴν ἐπανόρθωσι τῶν ἀδικημένων, δηλαδὴ αὐτῶν, ποὺ ἡ εἰλικρίνειά τους, ἡ ἡ μετριοφροσύνη τους, και ὁ φθόνος ἡ ἡ συκοφαντία τῶν κακῶν τοὺς κρατεῖ στὸ ἐπίπεδο τῶν